

บทความปริทัศน์หนังสือ

ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร
ศศ.ด.(พัฒนศาสตร์), ผู้ช่วยศาสตราจารย์,
สถาบันสันติศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

หนังสือเรื่อง “A Short History of South-East Asia” ซึ่ง มี Peter Church เป็นบรรณาธิการ มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 11 ประเทศ คือ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ตีมอร์ตะวันออก ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม หนังสือเล่มนี้มีความน่าสนใจที่นำเสนอเหตุการณ์สำคัญในแต่ละช่วงเวลาของแต่ละประเทศ อันจะทำให้ผู้อ่านได้ทราบเหตุการณ์ และประวัติศาสตร์ที่สำคัญและน่าสนใจ

เนื้อหาของหนังสือได้กล่าวถึงประเทศต่างๆ ไปทีละประเทศเริ่มจาก บรูไนเป็นประเทศแรกที่กล่าวถึงไว้อย่างน่าสนใจ บรูไนเป็นรัฐขนาดเล็ก มีพื้นที่เพียง 2,226 ตารางไมล์ ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียว แบ่งเป็นสี่เขต คือ เขต Brunei-Muara เขต Belait เขต Temburong และเขต Tutong บรูไนเป็นที่รู้จักและมีอำนาจมากในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 ถึง 16 โดยมีอาณาเขตส่วนใหญ่ของเกาะบอร์เนียว และส่วนหนึ่งของเกาะซูลู มีชื่อเสียงทางการค้าและสินค้าที่ส่งออกสำคัญคือ การบูร พริกไทย และทองคำ บรูไนเสื่อมอำนาจลงจากการยึดครองของสเปน ในปี ค.ศ. 1578 และฮอลันดาในปี ค.ศ. 1824 จนถึงปี ค.ศ. 1888 ด้วยความวิตกว่าจะต้องเสียดินแดนต่อไปอีก บรูไนจึงได้ยินยอมเข้าอยู่ภายใต้อารักขาของอังกฤษ ได้ลงนามในสนธิสัญญายินยอมเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษอย่างเต็มรูปแบบในปี ค.ศ. 1906 ต่อมาในปี ค.ศ. 1929 บรูไนสำรวจพบน้ำมันและแก๊สธรรมชาติ จึงทำให้มีฐานะมั่งคั่ง และได้รับเอกราช

เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1984 หนังสือเล่มนี้ยังได้อธิบายถึงระบอบการปกครองในประเทศบรูไนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเช่น การเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1962 การเปลี่ยนแปลงในปี ค.ศ. 1971 หรือการเข้าร่วมในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ค.ศ. 1960 เป็นต้น ในปัจจุบันบรูไนมีการปกครองรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีสมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญ์ ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูอิซซัดดีน วัดเดาละห์ (His Majesty Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah) ทรงเป็นองค์พระประมุขของประเทศตั้งแต่ 5 ตุลาคม 2510 และยังทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังควบคู่ไปด้วย

ถัดมาคือ ประเทศกัมพูชา หนังสือเล่มนี้ได้สรุปสาระสำคัญตั้งแต่ประวัติศาสตร์การก่อตั้งประเทศตั้งแต่อาณาจักรฟูนัน (Funan Society) ในช่วงศตวรรษที่ 3 ถึง 7 ต่อมาคืออาณาจักรอังกอร์ (Angkor Kingdom) ในช่วงศตวรรษที่ 9 ถึง 14 ซึ่งเป็นอาณาจักรที่มีอารยธรรมที่รุ่งเรือง และต่อด้วยการอธิบายประวัติศาสตร์ในช่วงปี ค.ศ. 1953 ซึ่งกัมพูชากลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา ในช่วงศตวรรษที่ 17 ถึง 19 เป็นช่วงที่กัมพูชาถูกรุกรานจากประเทศไทยและประเทศเวียดนาม จนกระทั่งโดนยึดครองโดยประเทศฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1863 และได้รับอิสรภาพในปี ค.ศ. 1953 ในช่วงปี ค.ศ. 1955 ยังได้อธิบายถึงสมเด็จพระนโรดม สีหนุ ซึ่งมีการกล่าวกันว่ารัฐบาลฝรั่งเศสเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้พระองค์ขึ้นครองราชย์ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นช่วงเวลาที่การเมืองภายในประเทศค่อนข้างวุ่นวาย ทั้งการเมืองภายในประเทศที่ต่อต้านฝรั่งเศส และการเข้ามายึดครองของญี่ปุ่น ช่วงปี ค.ศ. 1975 ถึง 1979 เป็นช่วงเวลาที่ประเทศตกอยู่ภายใต้การควบคุมของเขมรแดง (Khmer Rouge) ซึ่งเขมรแดงถือเป็นตัวแทนความสำเร็จเชิงอำนาจของพรรคการเมืองลัทธิคอมมิวนิสต์ในกัมพูชาในปี ค.ศ. 1979 เวียดนามเข้าควบคุมเขมรแดง ซึ่งเกิดเหตุการณ์มากมายในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งสงคราม

ภายในและการเข่นฆ่าชาวกัมพูชา จนกระทั่งใน ปี ค.ศ. 1991 ถึง 1993 องค์การสหประชาชาติได้เข้าแทรกแซง ทำให้เกิดการเปลี่ยนการปกครองมาเป็นรัฐบาลกัมพูชาที่เข้าสู่วิถีทางแห่งประชาธิปไตย (Royal Government of Cambodia) นายฮุน เซน ชนะการเลือกตั้ง ในปี ค.ศ. 1998 ต่อมาในปี ค.ศ. 1999 ประเทศกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) การกลับมาของสมเด็จพระฮุน เซน ในปี ค.ศ. 2003 และ ค.ศ. 2008 ชนะการเลือกตั้ง

บทต่อมาเป็นการอธิบายประวัติของประเทศติมอร์ตะวันออกไว้อย่างน่าสนใจ โดยเริ่มต้นด้วยการอธิบายว่าติมอร์ตะวันออกเคยเป็นอาณานิคมของประเทศโปรตุเกสตั้งแต่ปี ค.ศ. 1520 ภายหลังโปรตุเกสถอนตัวออกไปเมื่อปี ค.ศ. 1975 โดยที่ยังไม่ได้จัดการปกครองให้แก่ติมอร์ตะวันออกเป็นเหตุให้ประเทศอินโดนีเซียได้ส่งทหารเข้ายึดครองติมอร์ตะวันออกโดยผนวกเข้าเป็นจังหวัดที่ 27 ของประเทศอินโดนีเซีย และเกิดการคัดค้านจากประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก เป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่การชุมนุมทางศาสนาในพิธีมิสซาที่โบสถ์โมตาเอล เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 1991 ผู้ชุมนุมได้เดินขบวนไปยังสุสานซานตาครูซและเรียกร้องเอกราช โดยมีนายชานานา กูซเมา เป็นผู้นำที่มีบทบาทอย่างมากในการเรียกร้องเอกราชจากอินโดนีเซีย ต่อมาเมื่อเหตุการณ์ความรุนแรงไม่อาจควบคุมได้ รัฐบาลอินโดนีเซียจึงยินยอมให้ชาวติมอร์ตะวันออกลงประชามติเพื่อแยกตัวเป็นเอกราชจากอินโดนีเซีย ในวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 1999 ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกกว่าร้อยละ 80 ออกเสียงสนับสนุนการแยกตัวเป็นเอกราช แต่ก็ยังมีกลุ่มกองกำลังมิลิเทีย (Militia) ที่นิยมอินโดนีเซียในที่สุด สหประชาชาติก็ได้ตัดสินใจจัดตั้งกองกำลังนานาชาติ (International Force in East Timor – INTERFET) เมื่อ 15 กันยายน ค.ศ. 1999 เพื่อส่งเข้าไปรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก ก่อนที่จะประกาศเอกราชในวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ. 2002 ปัจจุบันประเทศติมอร์-เลสเต มีการปกครองใน

ระบอบประชาธิปไตย และประเทศติมอร์ตะวันออกเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติเมื่อวันที่ 27 กันยายน ค.ศ. 2002

ประเทศถัดมาคืออินโดนีเซีย เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีผู้เขียนได้อธิบายประวัติศาสตร์ไว้อย่างน่าสนใจ เริ่มตั้งแต่ในช่วงศตวรรษที่ 6 ถึง 8 ที่มีชาวจีนดูจากอินเดียตะวันออกเฉียงใต้อพยพเข้ามาในอินโดนีเซีย และได้นำภาษาสันสกฤตและภาษาปัลลวะเข้ามาเผยแพร่ ต่อมาได้วิวัฒนาการเป็นภาษาชวาเก่า ชวาใหม่ และอักษรอินโดนีเซียอื่นๆ การหลั่งไหลเข้ามาในอินโดนีเซียของชาวจีนดู ได้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 7 ทำให้อิทธิพลและความเชื่อถือในลัทธิต่างๆ ได้ขยายวงกว้างออกไปโดยเฉพาะในหมู่ชนชั้นสูง และได้ผสมผสานกลืนกลายเป็นวัฒนธรรมประจำชาติไปในที่สุด นอกจากนั้นพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน และฝ่ายเถรวาท จากอินเดียได้เริ่มเผยแผ่เข้ามา ในระยะแรกๆ ยังไม่ได้รับความนิยมมากนัก จนมาถึงสมัยอาณาจักรศรีวิชัยพุทธศาสนาจึงได้รุ่งเรืองมากขึ้น ในช่วงศตวรรษที่ 13 พ่อค้าชาวอาหรับได้เดินทางมาถึงเกาะสุมาตราเป็นครั้งแรกพร้อมกับนำเอาศาสนาอิสลามมาเผยแผ่ด้วย ในระยะแรกได้เริ่มศูนย์กลางขึ้นทางตอนเหนือของเกาะสุมาตรา จากนั้นจึงขยายไปทั่วประเทศ ในช่วงศตวรรษที่ 16 โปรตุเกสเป็นประเทศแรกที่เข้ามาทำการค้าในอินโดนีเซีย ต่อมาในปี ค.ศ. 1602 ตกเป็นอาณานิคมของฮอลแลนด์ ได้ตั้งบริษัท United Dutch East India Company เพื่อทำการค้าที่หมู่เกาะอินเดียตะวันออก นอกจากทำการค้าแล้ว ยังทำหน้าที่แสวงหาอาณานิคมด้วยเช่นกัน ในสมัยสงครามมหาเอเซียบูรพาประเทศญี่ปุ่นได้เข้ายึดครอง และเมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม ประเทศอินโดนีเซียจึงได้รับเอกราชเมื่อ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1945 อย่างไรก็ตาม ฮอลแลนด์ได้พยายามเข้ายึดครองประเทศอินโดนีเซียตลอดในช่วงปี ค.ศ. 1946 ถึง 1949 ต่อมาในปี ค.ศ. 1950 นายซูการ์โน ซึ่งเป็นผู้นำได้นำอินโดนีเซียไปสู่การได้รับอิสรภาพอย่างแท้จริง หนังสือเล่มนี้ ยังอธิบายถึงระบบเศรษฐกิจในช่วงยุคปี ค.ศ. 1980 ประธานาธิบดีซูฮาร์โต การได้รับ

อิสรภาพของติมอร์ตะวันออกในปี ค.ศ. 1999 และสิ้นสุดการอธิบายประวัติศาสตร์อินโดนีเซียในปี ค.ศ. 2004 ซึ่งเกิดเหตุการณ์สึนามิและผู้เสียชีวิตมากกว่า 164,000 คน

ประเทศที่ 5 คือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการย้ายถิ่นฐานของประชากรในช่วงศตวรรษที่ 7 ถึง 13 การเจริญเติบโตของเมืองหลวงพระบางในช่วงปี ค.ศ. 1353 ในยุคสมัยอาณาจักรล้านช้าง หลวงพระบางเคยเป็นเมืองหลวงเก่าของประเทศลาว ในยุคสมัยอาณาจักรล้านช้าง ในช่วงศตวรรษที่ 18 เป็นช่วงที่มีการเข้าครอบครองพื้นที่หลายส่วนของประเทศลาว จากประเทศเพื่อนบ้านเช่น ประเทศไทย เวียดนาม และพม่า การเข้ามาของประเทศฝรั่งเศสในช่วงปี ค.ศ. 1946 ทำให้ลาวตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศฝรั่งเศส และถูกรวมเข้าเป็นอินโดจีนของฝรั่งเศส ในด้านความเกี่ยวโยงของสงครามเวียดนามในช่วงปี ค.ศ. 1964 ถึง 1975 ภายหลังฝรั่งเศสรบแพ้เวียดนามที่เวียดนามพ่ายแพ้ ผู้ที่มีบทบาทในการประกาศเอกราชคือ เจ้าสุวรรณภูมา เจ้าเพชรราช และเจ้าสุภานุวงศ์ โดยมีเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ ดำรงตำแหน่งเป็นพระมหากษัตริย์จากอาณาจักรล้านช้างหลวงพระบางเดิม และได้รับรวม 3 อาณาจักรคือ ล้านช้าง หลวงพระบาง ล้านช้างเวียงจันทน์ และล้านช้างจำปาศักดิ์เข้าด้วยกันเป็นราชอาณาจักรลาว หนังสือเล่มนี้ยังได้อธิบายถึงการที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวโดยการนำของ เจ้าสุภานุวงศ์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหภาพโซเวียต และคอมมิวนิสต์เวียดนามได้ล้มล้างรัฐบาลประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของเจ้ามหาชีวิตสว่างวัฒนา ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกาเป็นผลสำเร็จ จากนั้นก็ได้สถาปนาประเทศลาวเป็น “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ในวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ. 1975 นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้อธิบายถึงการที่ประเทศลาวเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนในปี ค.ศ. 1997 และสิ้นสุดการอธิบายประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไว้ที่ปี ค.ศ. 2006 ในยุคที่มี

นายบัวสอน บุปผาวัน เป็นนายกรัฐมนตรี

ประเทศต่อมาคือประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีประวัติศาสตร์ชาติที่น่าสนใจไม่แพ้ชาติอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เริ่มจากความรุ่งเรืองของมลายูในสมัยที่มีสุลต่านปกครองมะละกา เมื่อมีการค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตกโดยใช้เส้นทางผ่านเข้ามาทางช่องแคบมะละกา ทำให้มะละกากลายเป็นเมืองท่าสำหรับหมู่เกาะทั้งหมด ต่อมาเมื่อการค้าของเขตนี้ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของชาวฮอลันดา เส้นทางการค้าที่สำคัญระหว่างตะวันออกและตะวันตกก็ได้ผ่านไปทางช่องแคบซุนดา ทำให้ปัตตาเวีย (จาการ์ตา) เจริญรุ่งเรืองขึ้น ส่วนมะละกาก็เสื่อมลง อย่างไรก็ตามเมื่ออังกฤษกลับมาให้ความสนใจมาเลเซียในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 เกิดการก่อตั้งถิ่นฐานในบีนังและสิงคโปร์ และทำให้การค้ากลับคืนสู่ช่องแคบมะละกามากขึ้น และเกิดการพัฒนาลินแร่อันอุดมสมบูรณ์ของมาเลเซียสมัยใหม่ ในระยะเดียวกันนี้ ชาวอังกฤษได้เริ่มให้ความสนใจซาราวักและซาบะฮ์อันนำไปสู่การมีอิทธิพลของอังกฤษขึ้น มาเลเซียในช่วงเวลานั้นอยู่ในความสนใจของชาติมหาอำนาจและการล่าอาณานิคมเมืองขึ้นจากโลกตะวันตกมาตลอดที่น่าสนใจคือ การขึ้นครองอำนาจของนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรีคนที่ 4 ของประเทศมาเลเซีย ในปี ค.ศ. 1981 และใช้นโยบายมองตะวันออก (Look East Policy) ทำให้ประเทศมาเลเซียได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด ลงจากตำแหน่งเมื่อปี ค.ศ. 2003 หนังสือเล่มนี้จบการอธิบายประวัติศาสตร์ของประเทศมาเลเซียในปี ค.ศ. 2008 ในยุคที่อับดุลละห์ อะห์มัด บาดาวี เป็นนายกรัฐมนตรีที่ยังคงดำเนินยุทธศาสตร์ทางการเมืองโดยยึดอาเซียนเป็นหลัก ต่อจากนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด

ประเทศที่ 7 คือ ประเทศพม่า หรือชื่ออย่างเป็นทางการคือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ผู้เขียนได้อธิบายเริ่มต้นตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1044 ในสมัยอาณาจักรพุกาม (Pagan empire) ตามด้วยปลายศตวรรษที่ 13 ที่เกิดการ

ล่มสลายของอาณาจักรพุกามจากการรุกรานของมองโกล และการกำเนิดอาณาจักรหงสาวดีใหม่ในช่วงศตวรรษที่ 16 การเข้ามาของอังกฤษในปี ค.ศ. 1824 โดย The British East India Company ต่อด้วยการอธิบายประวัติศาสตร์การเมืองของพม่า ในการต่อสู้เพื่อให้ได้รับเอกราชจากอาณานิคมอังกฤษ โดยมี นายพลออง ซาน เป็นวีรบุรุษผู้นำในการต่อต้าน จนนำไปสู่ข้อตกลงคืนอิสรภาพให้แก่พม่า ในช่วงปี ค.ศ. 1948 ถึง 1962 พม่าปกครองโดยรัฐบาลทหารซึ่งนำโดย นายพล เน วิน ในช่วงปี ค.ศ. 1962 นำไปสู่แนวคิดระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ซึ่งแนวคิดนี้ยังนำความหายนะมาสู่ระบบเศรษฐกิจ และทำให้ประเทศพม่าต้องร้องขอต่อองค์การสหประชาชาติเพื่อขอลดขั้นไปสู่การเป็นประเทศด้อยพัฒนาในที่สุด นอกจากนั้นหนังสือเล่มนี้ยังได้สรุปเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองไว้อย่างน่าสนใจในหลายประเด็นเช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศพม่า การที่นางออง ซาน ซู จี ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทางการเมือง การเข้าสู่กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) ในปี ค.ศ. 1997 การย้ายเมืองหลวงในปี ค.ศ. 2005 โดยผู้แต่งหนังสือได้สรุปสาเหตุของการย้ายเมืองหลวงไว้หลายประเด็นอย่างน่าสนใจ และในเรื่องของประเทศพม่าผู้เขียนได้สิ้นสุดการอธิบายไว้ที่ปี ค.ศ. 2009 ในเหตุการณ์ที่นางออง ซาน ซู จี โดนกักบริเวณในบ้านพัก

ประเทศต่อมาคือ ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้เขียนเริ่มต้นอธิบายตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 ที่มีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนสเปนในเมือง Cebu โดยเฟอร์ดินานด์ มาเจลลัน และมีเกล โลเปซ เด เลกัสปี การที่นักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกได้เผยแผ่ศาสนาทำให้ชาวเกาะส่วนใหญ่หันมานับถือศาสนาคริสต์ กองทัพสเปนได้ต่อสู้กับชนพื้นเมืองและจากชาติอื่นๆ ที่พยายามเข้ามาครอบครองอาณานิคม ทั้งอังกฤษ ฮอลันดา จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส โดยสเปนต้องสูญเสียมากที่สุดในช่วงที่อังกฤษเข้าครอบครองเมืองหลวงเป็นการชั่วคราวในช่วงสงครามเจ็ดปี (Seven Years' War) หมู่

เกาะฟิลิปปินส์อยู่ใต้การปกครองของสเปนในฐานะอาณานิคมของสเปนใหม่ (New Spain) นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1565 ถึงปี ค.ศ. 1821 และนับจากนั้นฟิลิปปินส์ก็อยู่ใต้การปกครองของสเปนโดยตรง การเดินเรือมะนิลาแกลเลียน (Manila Galleon) จากฟิลิปปินส์ไปเม็กซิโกซึ่งเริ่มต้นขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 16 หมู่เกาะฟิลิปปินส์เปิดประเทศเข้าสู่การค้าโลกในปี ค.ศ. 1834 หลังจากนั้นก็ตกเป็นอาณานิคมของประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1901 และได้รับเอกราชหลังสงครามโลกครั้งที่สองเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1946 และจัดรูปแบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยโดยเอาแบบอย่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนยังอธิบายถึงประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์หลายท่าน อาทิ เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส ในช่วงปี ค.ศ. 1972 ประธานาธิบดีฟีเดล รามอส ในช่วงปี ค.ศ. 1992 ประธานาธิบดีโจเซฟ เอสตราด้า ในช่วงปี ค.ศ. 1998 ถึง 2001 และสิ้นสุดการอธิบายที่ประธานาธิบดีกลอเรีย อาร์โรโย หนังสือเล่มนี้ได้อธิบายถึงบทบาทและปัญหาของผู้นำได้อย่างค่อนข้างสมบูรณ์ ถึงแม้จะมีเพียงไม่กี่หน้าในแต่ละบท แต่ก็มีความกระชับเพียงพอที่จะได้เรียนรู้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ

ประเทศต่อมาคือ สิงคโปร์ ในปี ค.ศ. 1819 เซอร์ สแตมฟอร์ด ราฟเฟิล เดินทางมาถึงสิงคโปร์และก่อตั้ง British East India Company และในปี ค.ศ. 1819 อังกฤษได้ขอเช่าเกาะสิงคโปร์จากจักรวรรดิยะโฮร์ ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของฮอลันดาในปี ค.ศ. 1824 อังกฤษมีสิทธิครอบครองสิงคโปร์ตามข้อตกลงที่ทำกับฮอลันดา ต่อมาในปี ค.ศ. 1826 สิงคโปร์ถูกปกครองภายใต้ระบบสเตอร์ตส์ เซ็ตเติลเมนต์ (Straits Settlement) ซึ่งมอบหมายให้บริษัท อินเดียนตะวันออกของอังกฤษควบคุมดูแลสิงคโปร์ ในปี ค.ศ. 1867 สิงคโปร์กลายเป็นอาณานิคมของอังกฤษ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1946 จึงได้รับการยกฐานะให้เป็นอาณานิคมแบบเอกเทศ เมื่ออังกฤษกลับมายึดครองสิงคโปร์อีกครั้งหนึ่ง ภายหลังจากที่สิงคโปร์อยู่ภายใต้การ

ปกครองของญี่ปุ่น ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อมาในปี ค.ศ. 1963 รัฐบาลของนายลี กวน ยู ได้ตัดสินใจเข้าไปรวมกับสหพันธรัฐมาเลเซีย แต่รวมอยู่เพียง 2 ปี ก็แยกออกมาในปี ค.ศ. 1965 สิงคโปร์ประกาศตนเป็นประเทศเอกราช ในรูปของสาธารณรัฐ สิงคโปร์มีนายกรัฐมนตรีเพียงคนเดียว เป็นเวลาถึง 25 ปี คือนาย ลี กวน ยู ในช่วงทศวรรษที่ 1990 เป็นจุดเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนจากผู้นำรุ่นเก่าเป็นผู้นำรุ่นใหม่ โดยนายโก๊ะ จ๊กตง ได้รับการคัดเลือกจากพรรคกิจประชาและคณะรัฐมนตรี ให้เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่สองของสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 อย่างไรก็ตามนายลี กวน ยู ก็ยังมีอำนาจในรัฐบาลโดยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีอาวุโส ในปี ค.ศ. 1993 สิงคโปร์เริ่มใช้ระบบประธานาธิบดีแบบใหม่ ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ผู้เขียนเขียนถึงสิงคโปร์สิ้นสุดที่ปี ค.ศ. 2004 โดยมีลี เซียน หลง ซึ่งเป็นลูกของนายลี กวน ยู เป็นประธานาธิบดี

ประเทศที่ 10 ในหนังสือเล่มนี้คือ ประเทศไทย โดยเริ่มต้นอธิบายประวัติศาสตร์ตั้งแต่การย้ายถิ่นฐานในศตวรรษที่ 7 ถึง 13 การก่อกำเนิดและการดำรงอยู่ของอาณาจักรสุโขทัยในปี ค.ศ. 1279 ถึง 1298 ตามด้วยสมัยกรุงศรีอยุธยาในช่วงปี ค.ศ. 1351 ถึง 1767 ผู้เขียนได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานของกรุงศรีอยุธยา ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม ในปี ค.ศ. 1767 เป็นการถือกำเนิดของเมืองหลวงใหม่คือ กรุงเทพมหานคร ตามด้วยราชวงศ์จักรีในปี ค.ศ. 1782 ที่น่าสนใจก็คือในปี ค.ศ. 1868 ผู้เขียนใช้หัวข้อว่า “Modernisation under King Chulalongkorn” หรือ “ภาวะทันสมัยภายใต้การปกครองของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เช่น การสร้างรถไฟสายแรกจากกรุงเทพฯ ถึงนครราชสีมา โปรดให้ตราพระราชบัญญัติพิทักษ์เกษียณอายุของลูกทาส และทรงเลิกทาสสำเร็จ ซึ่งนำไปสู่การมีอิสรภาพและความเท่าเทียมกันในสังคม มีการทดลองใช้โทรเลข ต่อจากนั้นก็ทรงริเริ่มให้นำโทรศัพท์เข้ามาทดลองใช้

จัดตั้งโรงพยาบาลศิริราช จัดตั้งวิทยาลัยแพทย์ จัดตั้งสภาอุณาโลมแดง (สภากาชาดไทย) ยกเลิกโรงฝิ่นในกรุงเทพฯ ในด้านกฎหมาย มีการสร้างประมวลกฎหมายอาญาขึ้นเพื่อให้ทันสมัยทัดเทียมนานาอารยประเทศ ด้านกิจการไฟฟ้ามีการพัฒนาและเริ่มจ่ายไฟฟ้าครั้งแรก มีการประปาขึ้นในปี ค.ศ. 1909 นอกจากนี้ ยังมีระบบถนนบัตร์ และโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมธนบัตรขึ้นมาเมื่อ 19 กันยายน ค.ศ. 1902 หนังสือเล่มนี้ ยังอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ค.ศ. 1932 (พ.ศ. 2475) การเข้ามามีอำนาจของรัฐบาลทหารในช่วง ปี ค.ศ. 1932 ถึง 1948 และในหัวข้อที่ว่า “ระหว่างอำนาจเผด็จการและประชาธิปไตย” ในช่วงปี ค.ศ. 1973 ถึง 1992 ก็เป็นช่วงเวลาที่มึประเด็นมากมายที่น่าสนใจ และมีการกล่าวถึงการรัฐประหารโดยพลเอกสุจินดา คราประยูร ด้วยเช่นกัน จนกระทั่งในช่วงปี ค.ศ. 1992 ถึง 2002 ผู้เขียนใช้คำว่า “การเดินหน้าสู่ประชาธิปไตย” ของประเทศไทย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศกำลังได้รับการพัฒนา จนกระทั่งเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1997 ตามด้วยหัวข้อ “นักธุรกิจที่ร่ำรวย ทักษิณ ชินวัตร ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” เรื่องประเทศไทยจบด้วยเหตุการณ์สีนามิในปี ค.ศ. 2004 ซึ่งมีผู้เสียชีวิตประมาณ 5,300 คน

ประเทศสุดท้ายในหนังสือเล่มนี้คือ ประเทศเวียดนาม โดยผู้เขียนเริ่มต้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 618-907 ซึ่งเป็นยุคที่ราชวงศ์ฮั่นของประเทศจีนบุกและผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของจีน ช่วงนี้เวียดนามอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีน จึงเป็นช่วงที่ได้อิทธิพลทางวัฒนธรรมหลายอย่างมาจากจีน จนกระทั่งปี ค.ศ. 939 เวียดนามจึงเป็นอิสระจากจีน และสถาปนาตนเองเป็นรัฐเวียดนาม ในช่วงศตวรรษที่ 11 เป็นยุคแห่งการพัฒนาของเวียดนาม เมื่ออาณาจักรนามเวียดทางตอนเหนือสามารถยึดพวกจามได้ทำให้อาณาจักรกว้างขวาง โดยเฉพาะในสมัยราชวงศ์เล เป็นช่วงที่มีการวางรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศมีการส่งเสริมพุทธศาสนากับลัทธิขงจื้อกับลัทธิเต๋าย้าย

เมืองหลวงมาอยู่ที่กรุงฮานอย ในช่วงศตวรรษที่ 17 ดินแดนได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนเหนือและส่วนใต้ ในปี ค.ศ. 1802 จึงเรียกชื่อประเทศว่า เวียดนาม โดยความช่วยเหลือจากไทย ในสมัยรัชกาลที่ 1 และฝรั่งเศส โดยสถาปนาราชวงศ์ยาหลง เป็นจักรพรรดิยาหลง ซึ่งจักรพรรดิยาหลง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับฝรั่งเศสมาก และฝรั่งเศสได้เข้ามาช่วยเหลือเวียดนามในการรวมประเทศ ผลสุดท้ายฝรั่งเศสก็เข้ามาแทรกแซงจนตกไปเป็นเมืองขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1859 ถึง 1885 ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1946 ถึง 1954 เกิดสงครามมหาเอเซียบูรพา ญี่ปุ่นได้ยกกำลังเข้ายึดอินโดจีนของฝรั่งเศส และประกาศยกเลิกอำนาจการปกครองของฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1940 พร้อมกับได้มอบหมายให้จักรพรรดิเป๋าไต้ของเวียดนามประกาศอิสรภาพ และจัดตั้งรัฐบาลเวียดนามขึ้นปกครองประเทศ ในช่วงปี ค.ศ. 1970 -1975 เป็นช่วงเวลาหนึ่งที่สำคัญ เพราะเกิดสงครามระหว่างเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้ ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งที่สำคัญยิ่งของประชาชนชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อสิ้นสุดสงครามเวียดนามในปี ค.ศ. 1975 เวียดนามก็ได้ประกาศเป็นประเทศคอมมิวนิสต์โดยสมบูรณ์ ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวสหภาพโซเวียตประกาศใช้นโยบายเปิดประเทศที่เรียกว่า Glasnost and Perestroika ซึ่งมีผลต่อประเทศในโลกคอมมิวนิสต์ด้วย ต่อมาเวียดนามได้ปฏิรูปประเทศโดยใช้นโยบาย “ดอยเหม่ย” เปิดประเทศเป็นแบบเสรีมากขึ้น อนุญาตให้ประชาชนดำเนินธุรกิจการค้าของตัวเอง ทำการติดต่อค้าขายกับโลกเสรีประชาธิปไตยหลายประเทศรวมทั้งสหรัฐอเมริกา และพัฒนาเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมมากขึ้น ประเทศเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนในปี ค.ศ. 1995 การอธิบายถึงประเทศเวียดนามสิ้นสุดในปี ค.ศ. 2007 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO)

กล่าวโดยสรุปหนังสือเรื่องประวัติศาสตร์โดยย่อของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมี Peter Church เป็นบรรณาธิการ ได้ให้ความรู้อย่างมาก ถึงแม้จะเป็นการสรุปโดยย่อแต่ก็ให้ความเข้าใจถึงที่มาที่ไปและรากเหง้าทาง

ประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ แม้ต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษแต่ก็เป็นหนังสือที่อยากแนะนำให้ได้อ่าน รวมไปถึงห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาทางสังคมศาสตร์ควรมีไว้เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังเหมาะแก่การสร้างความรู้เบื้องต้นสำหรับผู้ศึกษาทางด้านอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หนังสือเล่มนี้จะทำให้ผู้อ่านเรียนรู้และเข้าใจประเทศเพื่อนบ้านได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพื่อจะได้เตรียมตัวเป็นหนึ่งในประชากรของอาเซียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Peter Church. e.d.. 2009. **A Short History of South-East Asia.** 5th Edition. Singapore: John Wiley & Sons.

ข้อคิดเห็นใดๆ ของบทความที่เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนไม่ถือเป็นความคิดเห็นและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการและหากประสงค์จะนำบทความใดในวารสารไปเผยแพร่ซ้ำโปรดติดต่อผู้เขียนบทความโดยตรง

ขอเชิญคุณจารย์ นักวิชาการ ส่งผลงานทางวิชาการที่มีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ความยาวไม่เกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์ A4 พร้อมส่งไฟล์ในรูปแบบ .doc หรือ .docx ไปยัง husojournal@gmail.com หรือหากท่านสนใจสมัครสมาชิกรายปี (2 ฉบับ) ราคา 200 บาท กรุณาส่งธนาณัติถึง นายสันติ เส้นหมาน กองบรรณาธิการวารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000 โทรศัพท์ 0-7333-1304 โทรสาร 0-7331-2232 email : husojournal@gmail.com